

Bērna valodas attīstība.

No dzimšanas līdz 6 mēnešu

vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ reaģē uz skaņām ar acu un/vai galvas kustībām,
- ✓ pats „izrunā” skaņas.



Padomi vecākiem:

- ✓ sarunājieties ar bērnu mierīgi, mīlīgā tonī,
- ✓ dziediet un smeļieties kopā ar viņu,
- ✓ izrunājiet un atdariniet skaņas, norādot uz skaņas avotu (piem.tik-tak, vau-vau),
- ✓ nosauciet pazīstamus cilvēkus un lietas viņu dzīvē,
- ✓ stāstiet, ko jūs darāt.

Meklējiet palīdzību, ja:

- ✓ bērns nereaģē uz skaņām (jāpārbauda dzirde),
- ✓ bērns sarunājoties izvairās skatīties acīs.



No 6 līdz 12 mēnešu vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ saprot vienkāršus norādījumus,
- ✓ saka „mamma”, „tētis”,
- ✓ atsaucas uz savu vārdu.

Padomi vecākiem:

- ✓ runājiet izteismīgi, jo bērnam tas patīk; tas palīdzēs viņam izprast valodas melodiskumu, un lietot valodu efektīgāk;
- ✓ palīdziet bērnam saprast, ka sarunāties ir patīkami: iedrošiniet viņu uz dažāda veida savstarpējiem kontaktiem – ar grimasēm, smaidu, smiešanos, skatienu.

Iegaumējiet!

- ✓ Šajā vecumā TV nav liela nozīme bērna attīstībā, tāpēc neatstājiet viņu ilgstoši pie TV ekrāna, tas nekādi nerosinās viņa komunikācijas spējas.

No 12 līdz 18 mēnešu vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ saprot vienkāršus norādījumus un teikumus,
- ✓ jāprot nosaukt pazīstamus priekšmetus,
- ✓ pieaug vārdu krājums.

Padomi vecākiem:

- ✓ sarunājieties ar bērnu, kā jūs to parasti darāt, izmantojot vienkāršus vārdus un gramatiski pareizus teikumus, neatdarinot “maza bērna runu”,
- ✓ neatlaidīgi dodiet viņam bilžu grāmatas, stāstiet par attēlos redzamo,
- ✓ bērnam interesē krāsas un formas.



Līdz 2 gadu vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ saprot sarežģītākus norādījumus,
- ✓ zina un prot pateikt savu vārdu,
- ✓ runā 2 – 3 vārdu teikumus.

Padomi vecākiem:

- ✓ bagātiniet bērna vārdu krājumu,
- ✓ izskaidrojiet vārdus, ko viņš nesaprot,
- ✓ atkārtojiet pareizi vārdus, kurus viņš izrunā nepareizi.
- ✓ mēģiniet atteikties no mazbērna māneklīša / pudelītes.

Meklējiet palīdzību, ja:

- ✓ bērns pārstāj sarunāties,
- ✓ viņa runa neturpina attīstīties, vai pat pasliktinās.



Meklējiet palīdzību, ja:

- ✓ bērns lieto tikai dažus vārdus,
- ✓ viņa runa ir ļoti neskaidra, nesaprotama,
- ✓ viņš nemāk saistīt divus vārdus kopā tā, lai veidotos īsa frāze.

Līdz 3 gadu vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ saprot vienkāršus teikumus,
- ✓ prot uzstādīt jautājumus, izmanto tos sarunās,
- ✓ lieto prievārdus un vārdus daudzskaitlī.

Padomi vecākiem:

- ✓ māciet bērnam stāstīt stāstiņus, palīdziet viņam izskaidrot viņa domas un sajūtas.



Līdz 4 gadu vecumam:

Jūsu bērns:

- ✓ jūsu bērna runa gramatikas, bet ne satura, jomā ir līdzīga pieauguša cilvēka runai.

Padomi vecākiem:

- ✓ bērnam ir nepieciešams pozitīvs piemērs – parādiet, ka arī jūs lasāt.
- ✓ lasiet kopā stāstus, atstāstiet fragmentus, kopā veidojiet stāstiņus; šādā veidā jūs rosināsiet bērna pozitīvu attieksmi pret valodu un lasīšanu

Meklējiet palīdzību, ja:

- ✓ bērnam ir grūtības iesākt teikumu vai viņš atkārto tikai atsevišķus vārdus,
- ✓ viņš lieto īsus teikumus vai jauc vārdu kārtību teikumā,
- ✓ viņa valoda ne vienmēr saprotama,
- ✓ bērns nevar pastāstīt par vienkāršiem, neseniem notikumiem.

Meklējiet palīdzību, ja:

- ✓ bērna runa joprojām ir neskaidra, nesaprotama,
- ✓ bērns lieto tikai dažus darbības vārdus, neizmanto īpašības vārdus, apstākļa vārdus,
- ✓ ja viņš nelieto daudzskaitlī,
- ✓ ja neprot izveidot vienkāršus teikumus

